

Azərbaycanı daha cəlbedici və uğurlu turizm ölkəsinə çevirmək üçün bütün lazımi tədbirlər həyata keçirilir

Müsaibimiz Azərbaycan Respublikası mədəniyyət və turizm nazirinin müavini Nazim Səmədovdur

—Ölkəmizin qədim tarixə malik olması, unikalılığı ilə seçilən Xəzər dənizi sahillərində yerləşməsi, tarixi abidələrlə zənginliyi, dünyanın 11 iqlim qurşağından 9-nun ölkəmizdə mövcudluğu Azərbaycanın güclü turizm potensialına malik olduğunu göstərir. Bu istiqamətdə Azərbaycanda turizmin inkişafı barədə fikrinizi bildirmək istərdim.

—Azərbaycanın çox əlverişli və strateji coğrafi məkanda, tarixi "İpək Yolu" üzərində yerləşməsi və əsrlər boyu müxtəlif xalqların və dinlərin bu ərazidə mövcud olması ölkəyə unikalıq və özünəməxsusluq vermişdir. Dünyada mövcud 11 iqlim qurşağından 9-nun Azərbaycan ərazisində mövcud olması ölkəmizdə ilboyu müxtəlif xarakterli turizm məhsullarının yaradılmasına və inkişafına imkan yaratmışdır. Xəzər dənizinin qumlu sahilləri, regionlardakı əsrarəngiz təbiət, dağ-xizək kurortları, Naftalan möcüzəli müalicəvi nefti, müalicəvi Qalaaltı sanatoriyası, UNESCO-nun ümumdünya irsinə daxil edilmiş tarixi abidələr, müasir memarlıq nümunələri, bununla yanaşı, millətimizə xas qonaqpərvərlik ənənələri, unikal yerli mətbəx və bir sıra digər elementlər Azərbaycanda müxtəlif turizm istiqamətləri üzrə istirahətin təşkili üçün geniş imkan yaradır.

Qeyd edirəm ki, bu gün ölkəmiz ənənəvi turizm növləri və məhsulları ilə yanaşı, alternativ turizm növlərinin inkişafı və təbliğində maraqlıdır və bu istiqamətdə bir sıra islahatlar həyata keçirilmişdir. Biz inanırıq ki, "Şahdağ", "Tufandağ" və bu kimi layihələrin reallaşması Azərbaycanda turizmin mövsümlük probleminin aradan qaldırılmasına da geniş imkanlar yaradacaqdır.

Ölkəmizə turist axının əsas səbəblərindən biri kimi göstərilən, lakin son illərə qədər xüsusi yanaşma tələb olunan işgüzar turizmin inkişaf etdirilməsi məqsədilə Nazirliyin təşəbbüsü ilə Azərbaycan Konqreslər Bürosunun yaradılması turizm sahəsində görülən uğurlu işlərdən biri hesab edilə bilər. Büronun əsas fəaliyyəti Azərbaycana irimiqyaslı beynəlxalq tədbirlərin cəlb edilməsi, Azərbaycanın MİCE turizm istiqaməti kimi təşviqi, beynəlxalq tədbirlərlə əlaqədar tender müsabiqələrində iştirak və s. məsələləri əhatə etməklə, ölkədə inkişaf etməkdə olan işgüzar turizmə öz töhfəsini vermişdir.

Bütün bunlarla yanaşı, biz inanırıq ki, turizm sənayesinin

kompleks inkişaf etdirilməsi məqsədilə sənayenin inkişafına təkan vermək, beynəlxalq və yerli bazarlarda yüksək keyfiyyətə, davamlılığa və rəqəbətliyə nail olmaq, Azərbaycanın milli dəyərlərinə istinad edən turizm təcrübəsini yaratmaq, müasir ideya və innovasiyalara əsaslanan yeni investisiyalar cəlb etmək və bütün icra orqanlarını turizmin inkişafına istiqamətləndirmək labüd şərtlərdən biridir.

Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi bütün bunları özünün turizm inkişaf strategiyaları və ümumi turizm siyasətinin həyata keçirilməsi zamanı nəzərə almaqdadır.

—Ölkə iqtisadiyyatının davamlı və tarazlı inkişafında, büdcə gəlirlərinin formalaşmasında və vergi daxilolmalarında turizm özünəməxsus yer tutur. Ölkə iqtisadiyyatının inkişafının neftdən asılılığının azaldılmasında turizmin potensial çəkisi nədən ibarətdir?

—Qeyri-neft sektorunun və xüsusilə turizm sənayesinin inkişafı Azərbaycan iqtisadiyyatının şaxələndirilməsində müstəsna rol oynayır. Bununla yanaşı, qeyd edirəm ki, turizm sektoru ölkəmiz üçün bir neçə cəhətdən — iqtisadiyyatın güclənməsi, bölgələrin inkişafı, yeni iş yerlərinin açılması, infrastrukturun təkmilləşdirilməsi, habelə Azərbaycanın bütün dünyada tanınması baxımından səciyyəvidir.

Turizm sektorunun inkişafının Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən prioritet elan edilməsi bu sahənin qeyri-neft sektorunda payının daha da artırılmasını təmin edir. Ümumiyyətlə, statistikaya nəzər yetirək, perspektivliliyinə görə turizm sektorunun qeyri-neft sahələri arasında aparıcı mövqedə dayandığının şahidi olarıq. Bu baxımdan, turizm sənayesinin ölkə iqtisadiyyatının diversifikasiyasında oynadığı mühüm rolunu nəzərə alaraq, bu sahənin inkişafı üçün dövlət tərəfindən mütləq olaraq işlər görülür və sənədlər hazırlanır.

Bildiyiniz kimi, son illər ərzində turizm sahəsinin ölkə iqtisadiyyatının əsas inkişaf dayaqlarından birinə çevrilməsi məqsədilə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasında 2002-2005-ci illərdə turizmin inkişafına dair Dövlət Proqramı", "Azərbaycan Respublikasında 2010-2014-cü illərdə turizmin inkişafına dair Dövlət Proqramı", həmçinin ölkəmizdə 2011-ci ilin "Turizm ili" elan edilməsilə

bağlı böyük tədbirlər planı həyata keçirilmişdir.

Bütün bunlar öz əksini qısa vaxt ərzində dinamik tempə artan turizm statistikasında əks etdirmişdir. Misal üçün qeyd edə bilərik ki, 2005-ci ildən bugünkü ölkəyə gələn xarici turistlərin sayı 1.1 milyondan 2.3 milyona, mehmanxanaların sayı 262-dən 535-ə, yerləşdirmə vasitələrində yerlərin sayı 22 mindən 35 minə, turizm müəssisələrinin sayı 197-dən 286-ya, turizm sahəsinin ölkənin ümumi daxili məhsulundakı xüsusi çəkisi isə 4,1%-ə çatmışdır.

—2012-ci il "Eurovision" mahnı müsabiqəsinin, bu yaxınlarda başa çatmış "Bakı-2015" ilk Avropa Oyunlarının, beynəlxalq konfrans, simpozium və forumların, digər möhtəşəm tədbirlərin turizmin inkişafında və ölkəmizin tanınılmasında hansı rol oynamışdır?

—Şübhəsiz, qısa vaxt ərzində ölkəmizin sosial-iqtisadi inkişafının sürətləndirilməsi, beynəlxalq əlaqələrin genişləndirilməsi, mədəniyyət və idman sahələrində əldə olunan nailiyyətlər turizm sahəsinin davamlı inkişafının təməlini qoymuşdur.

Azərbaycanda keçirilən beynəlxalq səviyyəli tədbirlər ölkəmizin imicinə müsbət təsir etmiş, Azərbaycanın bu tip tədbirlərə peşəkarlıqla ev sahibliyi edə biləcəyini əyani sübut etmiş və ölkəmizə turist axınının artmasına xidmət etmişdir. "Bakı-2015" ilk Avropa Oyunlarına gəldikdə isə bu tədbirin vacibliyini xüsusi vurğulamaq istərdim. Belə ki, sözügedən Oyunlar bir tərəfdən ölkənin beynəlxalq standartlara uyğun yeni bir turizm istiqaməti imicinin formalaşmasına, digər tərəfdən isə, cari il ərzində ölkəyə gələn turist axınının gücləndirilməsinə xidmət göstərəcəkdir.

Düşünürəm ki, bu tip tədbirlərin Azərbaycanda keçirilməsi ölkəmizi, onun tarixini, mədəniyyətini, qonaqpərvərliyini, mətbəxinə və bir sıra digər özünəməxsus xüsusiyyətlərini dünya ictimaiyyətinin diqqətinə çatdıracaq fərqli bir kontekstdən təqdim etməyə imkan yaratmışdır.

Sevindirici haldır ki, bu növ tədbirlər nəticəsində ölkəmizə gələn iştirakçılara və azarkeşlərə Azərbaycanın tarixi və mədəniyyəti ilə tanış olmaları üçün geniş imkanlar yaradılmışdır. Belə ki, Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi və turizm şirkətləri tərəfindən bu istiqamətdə bir sıra işlər görülmüş, Azərbaycanın regionlarına, tarixi yerlərinə və mədəniyyət

obyektlərinə müvafiq proqram və turlar təşkil edilmişdir.

—Son illərin statistikasına görə, Azərbaycanda turistlərin sayı artmaqdadır. Lakin yenə də imkanlarımıza görə qanəddici deyil. Üstəlik yerli sakinlər də başqa ölkələrə üz tuturlar. Bunun başlıca səbəbi viza rejiminin mürəkkəbliyi, "AZAL" biletlərinin və hotellərin qiymətlərinin baha olmasıdır. Sonda bütün bunlar turizmin inkişafına mənfi təsir göstərir, ölkəmiz isə xeyli vəsait itirir. Ona görə də iyulun 13-də Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevin sədrliyi ilə Nazirlər Kabinetinin 2015-ci ilin 1-ci yarısının sosial-iqtisadi inkişafının yekunları və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunmuş iclasında bu məsələlər ən yüksək səviyyədə dövlət başçısı tərəfindən diqqətə çatdırıldı.

Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi olaraq bu məsələ ilə bağlı hansı tədbirlər həyata keçirilir?

—Azərbaycanda turizm sənayesinin inkişafı üçün son illər ərzində bir sıra tədbirlər görülmüşdür. Ölkəmizdə turizm klasterlərinin və assosiasiyaların, o cümlədən Azərbaycan Sağlamlıq və Termal Turizminə Dəstək Assosiasiyasının yaradılması, xidmət keyfiyyətinin təkmilləşdirilməsi məqsədilə xarici və yerli ekspertlərin iştirakı ilə təlimlərin təşkil edilməsi, turizm təhsili və bir sıra digər istiqamətlərdə aparılan islahatlar ölkəmizdə turizm sənayesinin inkişafı üçün görülən işlərə nümunə ola bilər.

Eyni zamanda, turizmin inkişafı bir çox sahələrin işi ilə sıx əlaqəlidir. Turizmin inkişafına təsir göstərən məqamlar viza rejimi, nəqliyyat infrastrukturunu və çoxsaylı digər amilləri əhatə edir. Məhz bu səbəbdən biz bütün tərəfdaşları mütləq olaraq turizmə dəstək verməyə dəvət edirik, müxtəlif əməkdaşlıq mexanizmlərini yaradır və maraqlı tərəflərin dolğun maarifləndirilməsi məqsədilə müxtəlif islahatlar həyata keçiririk.

Ölkəmizdə 2013-cü ilin mart ayından etibarən elektron viza sistemi tətbiq edilmişdir. Bu sistem bütün viza prosedurlarının elektron formata yönəldilməsi məqsədilə tərtib edilib və ölkəyə çoxlu sayda turistlərin cəlb olunmasına yardım edir. Bununla yanaşı, hər il ölkəmizə təşkil edilən birbaşa uçuşların sayı artır. Bu istiqamətdə aparılan mütləq araşdırmalar ölkəmizdə istər getmə, istərsə də gəlmə turizmə öz

töhfəsini verən beynəlxalq uçuşların dinamik inkişafına şərait yaradır.

Qeyd etdiyiniz kimi, Azərbaycan Respublikası Prezidenti cənab İlham Əliyevin sədrliyi ilə Nazirlər Kabinetinin 2015-ci ilin birinci yarısının sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunan iclası zamanı ölkəyə daha çox turistlərin cəlb edilməsinə dair problemlərə toxunulmuş və bu istiqamətdə müvafiq islahatların aparılması tapşırılmışdır. Bu baxımdan, gəlmə turizmin inkişafı üçün özünəməxsus əhəmiyyət kəsb edən qiymət amili tərəfimizdən araşdırılmış və ölkədə turizm xidmətlərinə görə təyin edilən qiymətlərin tənzimlənməsi istiqamətində müvafiq mexanizmlərin layihəsi hazırlanmışdır. Bununla yanaşı, Nazirliyin əməkdaşları tərəfindən regionlarda fəaliyyət göstərən obyektlərin mövsümə hazırlıq səviyyəsinin yoxlanılması və cari mövsümdə turistlərə göstəriləcək xidmətin qiymətlərinin monitorinqlər keçirilmiş və nəticələr təhlil edilmişdir.

Qeyd edirəm ki, cənab Prezidentin müvafiq göstərişindən dərhal sonra ölkəmizdə fəaliyyət göstərən yerləşdirmə vasitələrinin fəaliyyəti, qiymət siyasəti və digər amillər bir daha tərəfimizdən təhlil edilmiş və qiymətləri mövcud bazar və tələb-təklif münasibətlərinə əsasən formalaşmayan bəzi mehmanxana və mehmanxana tipli obyektlərdə qiymətlərin aşağı salınmasına nail olunmuşdur.

Bununla yanaşı, tərəfimizdən müxtəlif araşdırmalar aparılmış, turizm sahəsinə birbaşa və dolayı yolla təsiri olan bütün sahələr üzrə beynəlxalq təcrübə təhlil edilmiş və turizm sənayesinin kompleks inkişafının təmin edilməsi məqsədilə müvafiq təklif və tövsiyələr hazırlanmışdır. Sözügedən təklif və tövsiyələr turizm sahəsində güzəştli vergi sisteminin tətbiqi, Azərbaycan üçün prioritet təyin edilmiş xarici ölkələrlə müvafiq uçuş aksiyalarının təşkil edilməsi, viza prosedurlarının daha da sadələşdirilməsi istiqamətində işlərin görülməsi və bir sıra digər mühüm məsələləri əks etdirmişdir.

—Nazim müəllim, yaxın perspektivdə Azərbaycanda turizm sektorunun inkişafını necə görəcəyik?

—Düşünürəm ki, özünü beynəlxalq arenada təsdiq etmiş hər bir müstəqil dövlətin nümunəsində olduğu kimi, bu gün

Azərbaycanda da turizmin planlı və dinamik inkişafının ölkənin iqtisadi, sosial və siyasəti inkişaf strategiyası ilə uyğunlaşdırılması vacib məsələlərdəndir. Şübhəsiz ki, ölkənin qeyri-neft sektorunun inkişaf etdirilməsi dövlətimizin iqtisadi siyasətinin prioritet istiqaməti kimi getdikcə aktualıq kəsb edir və bu baxımdan turizmin Azərbaycan ÜDM-də artan paya sahib olması bizim hədəflərimizdəndir. Bu baxımdan ÜDM-də turizmin istər birbaşa, istərsə də ümumi çəkisinin artırılmasına şəraitin yaradılması məqsədilə Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi turizm sahəsində yaşanan problemlərin həllinə və uyğun rəqəbat mühitinin yaradılmasına dair müvafiq islahatların həyata keçirilməsini təmin edir və gələcək illərdə də təmin edəcəkdir.

Digər tərəfdən, nəzərə almalıyıq ki, biz gələcəyimizi davamlı iqtisadiyyatda görürük. Bu baxımdan iqtisadiyyatın mühüm qollarından biri olan turizm sahəsində də davamlı inkişafın formalaşdırılması bizim üçün ən vacib məsələlərdən biri hesab edilir. Təsədüfi deyildir ki, tərəfimizdən müxtəlif növ strategiyaların hazırlanması zamanı ölkədə turizmin inkişafı siyasəti yalnız davamlılıq prinsipləri ilə uyğunlaşdırılır.

Aparılan araşdırmalar da sübut etmişdir ki, Azərbaycanı daha cəlbedici və uğurlu turizm ölkəsinə çevirmək üçün dövlətin turizm siyasəti 4 əsas strateji prinsip üzərində qurulmalıdır. Bunlar davamlılıq, rəqəbatçılıq, xidmətin keyfiyyəti və qarşılıqlı əməkdaşlıqdır.

Düşünürəm ki, istər indi, istərsə da yaxın və uzaq gələcəkdə turizmin inkişafı naminə atılan addımlar, ilk növbədə, qanunvericilik bazasına arxalanmalıdır. Bu məqsədlə biz mütləq olaraq tədbirlər görməkdəyik. Məsələn, Azərbaycanın turizm imkanlarını dərinlən araşdıraraq ölkədə turizm sahəsinin mövcud vəziyyətinin təhlilini və mövcud problemlərin aradan qaldırılması məqsədilə dünya təcrübəsində istifadə edilən mexanizmlərin Azərbaycan üçün uyğunlaşdırılmış müvafiq variantlarda tətbiqini təmin edəcək sənəd — yeni Turizm Qanunu artıq müvafiq qurumlarla razılaşdırılma mərhələsindəndir. Ümumdünya Turizm Təşkilatının ekspertləri ilə sıx əməkdaşlıq çərçivəsində hazırlanan bu layihənin tezliklə təsdiq ediləcəyi gözlənilir.

Azərbaycanda turizm sənayesinin mövcud vəziyyəti, inkişaf

potensialı, turizmin inkişafında hökumətin rolu, maraqlı tərəflər arasında potensial əməkdaşlıq formaları və bu əməkdaşlıqların uğurlu qurulması metodları və bir sıra digər mühüm elementlər haqqında məlumat və tövsiyələri əks etdirən "2016-2025-ci illər üçün Azərbaycanda turizmin inkişaf strategiyası"nın layihəsi hazırlanmış və bu sənəd də hazırda razılaşdırılma mərhələsindəndir.

Bununla yanaşı, insanların əyləncəsini, səmərəli istirahətini, müalicəsini və sağlamlığını təmin edən, o cümlədən müvafiq turizm infrastrukturuna malik yeni turizm və rekreasiya zonalarının yaradılmasına dair sənədlər hazırlanmış və razılaşdırılma mərhələsindəndir.

Xarici ölkələrlə turizm əlaqələrinin genişləndirilməsi, respublikamızda mehmanxanaların və turizm şirkətlərinin sayının artırılması, dünya standartlarına uyğun turizm infrastrukturunun yaradılması, Azərbaycanın turizm sektorunun dünya turizm bazarına inteqrasiyası, ölkəmizdə münbit investisiya mühitinin yaradılması, o cümlədən müxtəlif islahatların həyata keçirilməsi vasitəsilə mövsümlüüyün aradan qaldırılması Nazirliyin növbəti illərdə turizm sənayesinin inkişafı üçün görəcəyi işlərə nümunədir.

Ümid edirik ki, Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin digər mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanları, həmçinin turizm sənayesinin subyektləri ilə əməkdaşlığı sayəsində yeni-yeni uğurlara nail olacağıq və Azərbaycanda turizmin sürətli inkişafını birgə təmin edəcəyik.

Müsaibəni apardı:
Ramiz YUSİFLİ,
"Respublika".